

Věstník MŽP ČR, částka 10 a 11/2012

3.

METODICKÝ POKYN MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ K PODÁVÁNÍ ZPRÁV O
REALIZACI INVESTIC PRO ÚČELY STANOVENÍ BEZPLATNÉ ALOKACE NA VÝROBU ELEKTŘINY

1. Úvod a účel metodického pokynu

Česká republika využila podle čl. 10c Směrnice 2009/29/ES možnosti výjimky z pravidla, že se výrobcům elektřiny od roku 2013 nepřidělují žádné bezplatné povolenky na výrobu elektřiny. Od roku 2013 tak bude přidělovat výrobcům elektřiny bezplatné povolenky v souladu se žádostí České republiky o bezplatném přidělování povolenek na výrobu elektřiny (dále jen „žádost“) schválené Evropskou komisí a to na základě platné legislativy, zejména nového zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů (dále jen „zákon“), kterým se transponuje výše uvedená směrnice.

Aby mohl správce rejstříku přidělit na základě rozhodnutí ministerstva povolenky na výrobu elektřiny, musí být žádost ČR schválena Evropskou komisí a zákon musí nabýt účinnosti. Podle přijaté legislativy a podané žádosti je navíc nutná řada kroků, které přidělení povolenek předchází. Zejména se jedná o podání zprávy o realizaci investic. Aby bylo možné odpovídající množství povolenek přidělit již v roce 2013, kdy bude zákon účinný a žádost ČR schválena EK, mohou provozovatelé zařízení, která figurují v žádosti, podat zprávu o realizaci investic podle tohoto metodického pokynu, na základě které jim bude stanovena alokace na rok 2013. Následně ministerstvo posoudí údaje uvedené ve zprávách a vydá rozhodnutí o alokaci povolenek. Správce rejstříku na základě tohoto rozhodnutí přidělí povolenky v běžném termínu, tj. zpravidla v únoru každého roku. Ministerstvo na základě obdržených zpráv zpracuje souhrnnou zprávu, kterou předloží Evropské komisi vždy do 31. ledna (první zprávu předloží v roce 2014). Všechny zprávy od provozovatelů¹ ministerstvo v souladu se zákonem zveřejní na svém webu.

Zprávu o realizaci investic za následující roky provozovatel předloží ministerstvu vždy do 30. listopadu s tím, že poslední zpráva bude podána do 31. prosince v roce 2019.

2. Podávání zprávy o provádění investic

Provozovatel podá zprávu pomocí elektronické šablony, kterou ministerstvo zveřejní na svých webových stránkách (http://www.mzp.cz/cz/euets_emisni_obchodovani). Provozovatel šablonu vyplní, vytiskne, opatří podpisy (razítky) a připojí k ní zprávu finančního a energetického auditora, případně přiloží jiné, nepovinné přílohy. Elektronickou verzi vyplněné šablony, auditních zpráv a příloh zašle na emailovou adresu: emission.trading@mzp.cz .

3. Náležitosti Zprávy o realizaci investic a posudek energetického auditora

Provozovatel uvede, za jaké období zprávu o realizaci investic podává. Zprávu lze podat každý rok do 30. listopadu, není to ale povinnost. Například pokud provozovatel neprovede žádné investice, nemusí zprávu podávat a má se za to, že neprovedl žádné nové investice. Období uváděné ve zprávách se nesmí překrývat. V každé zprávě provozovatel uvede pouze nově provedené investice, tj. investice, které nebyly vykázány v předchozích zprávách. Pokud je investice prováděna v několika letech, vykáže se pouze její část.

Provozovatel vyplní své identifikační a kontaktní údaje. Pokud je více provozovatelů zahrnuto v koncernu a jejich investice jsou provázané, je možné vyplnit jednu šablonu pro více provozovatelů a jejich zařízení.

V Národním investičním plánu (dále jen „NIP“) je u každé investice uveden rok realizace investice. V tomto roce by měla být investice dokončena. Pokud se realizace některé investice zpozdí oproti NIPu, musí k této skutečnosti provozovatel poskytnout ministerstvu odůvodnění a

aktualizovaný rok dokončení investice. Investice může být zpožděna maximálně o dva roky, poté nebude možné ji vykazovat a získávat za ni povolenky.

Provozovatel uvede, jaké investice již byly dokončené. Dokončená investice je ta, která byla uvedena do stavu způsobilého k obvyklému užívání, tzn., že byly splněny veškeré technické funkce a povinnosti stanovené zvláštními právními předpisy pro užívání (tím není myšleno kolaudační rozhodnutí) a současně byla zařazena do účetní evidence dlouhodobého majetku provozovatele.

K investicím je třeba přiložit posudek energetického auditora. Není třeba celý energetický audit. Posudek má potvrdit správnost uvedených parametrů investice a skládá se z těchto částí:

1) (každoročně) energetický auditor svým posudkem potvrdí, že investice se shoduje s investicí uvedenou v NIPu, který je nedílnou součástí žádosti předkládané a schválené Komisí. Shoda investice s investicí uvedenou v NIPu se potvrdí odkazem na číslo investice v NIPu ve tvaru CZ- $\text{\$}$ -xxxx. V případě jakýchkoliv odchylek budou tyto podrobně popsány a zdůvodněny;

Drobné odchylky od NIPu mohou být akceptovány pouze, pokud je provozovatel řádně zdůvodní. Změny však nesmí být zásadní, např. nahrazení určité technologie jinou, byť její využití vedlo k většímu snížení emisí. Při zdůvodňování dílčích úprav investice musí provozovatel akcentovat soulad upravené investice s NIPem, podobnost původně plánovaného a aktuálního řešení apod. Stejně tak musí provozovatel odůvodnit případné vyšší náklady na investici, než jaké byly uvedeny v NIPu. Navýšení hodnoty investic je možné maximálně o 10 % původní hodnoty. Pokud budou výdaje na investice nižší, než bylo plánováno, nemusí toto provozovatel nijak zdůvodňovat.

2) (každoročně) energetický auditor svým posudkem potvrdí, že jsou investiční výdaje způsobilé a jednoznačně souvisí s investicí uvedenou v NIP

Způsobilými výdaji se rozumí:

investiční výdaje nutné k uvedení zařízení do provozu, včetně výdajů na zkušební provoz, pokud je zajišťován zhotovitelem;

investiční realizační výdaje jsou zejména výdaje na pořízení a montáž technologií a související stavební práce (výstavba nových a nezbytná související rekonstrukce stávajících objektů);

výdaje na energetický audit.

Nezpůsobilé výdaje jsou zejména výdaje na studii proveditelnosti a výdaje na „zákonné“ povinnosti (posouzení EIA, zajištění stavebního povolení, integrovaného povolení, kolaudačního rozhodnutí, odborný posudek podle zákona o ovzduší, je-li vyžadován). Nezpůsobilé jsou dále ty výdaje, které vznikly před 25.6.2009, přičemž rozhodné je datum zdanitelného plnění uvedené na faktuře nebo jiném zúčtovacím dokladu, ke kterému se výdaje vztahují:

- u služeb období, za které se fakturuje,
- u dodávek zboží a díla datum uskutečnění zdanitelného plnění (v případě dodávek od neplátců DPH pak datum přechodu vlastnictví).

3) Energetický auditor posoudí a detailně popíše (v roce dokončení investice, ne později jak v roce 2019)

Ověření předpokládaného environmentálního dopadu investice s důrazem na emise skleníkových plynů - ověření toho, zda po provedení investice skutečně došlo k naplnění předpokladů:

- a) srovnání emisního faktoru v t CO₂/GJ technologie zavedené v jednotlivých zařízeních na základě investic uvedených v žádosti schválené Komisí s emisním faktorem technologie používané před dodatečným

- vybavením/modernizací, nebo vyjádření úspory CO₂ realizací investic.
- b) předpokládané a realizované snížení podílu hnědého uhlí na výrobě elektřiny na základě provedených investic;
 - c) předpokládané a realizované úspory z důvodu vyšší účinnosti v procesu výroby elektřiny/v sítích distribuce elektřiny (z hlediska uspořené GJ) na základě investic uvedených v žádosti schválené Komisí a odpovídající snížení emisí CO₂;
 - d) předpokládané a realizované zvýšení podílu bezuhlíkových a uhlíkově méně náročných paliv na výrobě elektřiny na základě provedených investic;
 - e) instalované kapacity (v MW) obnovitelné energie, jež mají být podle předpokladu uvedeny do provozu na základě investic uvedených v žádosti schválené Komisí;

Jak byla investice provozovatelem zdokumentována. Přehled všech dokladů, které byly k posouzení investice během auditu předloženy

Popis metodologie ověřování - kdo, kdy, kde, co

Technické zdokumentování stavu investice:

- a) kontrola na místě provedení investice,
- b) ověření a popis metodologie vzniku vstupních hodnot (např. měření, výpočty, odborný odhad, apod.),
- c) použití stejné metodologie pro analýzu výstupních hodnot.

Shrnutí a výrok auditora

Provozovatel by měl k posouzení energetickému auditorovi předložit zejména:

technickou dokumentaci před a po realizaci investice,

technickou zprávu z projektové dokumentace (Projektová dokumentace nemusí být předložena celá, auditorovi mohou být předloženy jen její části a to přímo na místě kontroly.),

dokumentaci skutečného provedení,

údaje o výrobě před a po realizaci investice,

údaje o spotřebě paliva před a po realizaci investice

údaje o emisích před a po realizaci investice,

údaje o údržbě - technické a ekonomické,

energetický audit, byl-li proveden,

provozní záznamy (záznamy o výrobě, spotřebě a aspektů v oblasti emisí skleníkových plynů).

Všechny doklady výše uvedené budou sloužit k vypracování zprávy energetického auditora, jejímž výstupem bude potvrzení toho, že investice byla provedena a její provedení mělo dopady na snížení emisí skleníkových plynů. Tuto zprávu předloží provozovatel nejpozději do 31. prosince 2020.

Potvrzení podle bodu 3.1 a 3.2 mohou být obsažena ve zprávách finančního auditora. V takovém případě není nutné, aby je potvrzoval energetický auditor. Potvrzení podle bodu 3.3 v roce dokončení investice je však vyžadováno od energetického auditora.

4. Proinvestované prostředky - finanční audit

K dokončeným i rozpracovaným investicím provozovatel uvede aktuální stav investice a sumu vynaložených prostředků na tuto investici, které dosud nevykázal. Vynaloženými prostředky se rozumí pouze uhrazené částky. Úhradou se rozumí také zápočet, datem úhrady je v takovém případě míněno datum, ke kterému byl zápočet proveden. **Částky se uvádějí bez DPH** a bez veřejných prostředků čerpaných z jiných z dotačních titulů.

V šabloně provozovatel uvede pouze součet způsobilých výdajů. Jako přílohu poskytne seznam plateb a jejich účelů. Tento seznam může obsahovat jednoduše jen uhrazenou částku a informaci,

co za ni bylo pořízeno; není třeba ministerstvu předkládat daňové doklady ani bankovní výpisy. Ty budou předmětem finančního auditu.

Finanční audit potvrzuje, že provozovatel skutečně vynaložil prostředky vykázané v bodě 4 šablony, a že jsou to způsobilé výdaje. Ministerstvo nepřijme doklady a výpisy bez finančního auditu. Provozovatel by měl k finančnímu auditu předložit zejména plán investic, aktuální verzi rozpočtu a časového harmonogramu investice, účetní doklady (investiční faktury), smlouvy s hlavními dodavateli, bankovní výpisy týkající se konkrétní investice, vyjádření energetického auditora podle bodu 3.1 a 3.2 (pokud není potvrzeno samotným finančním auditorem nebo pokud se jedná o dokončenou investici), doklady o čerpání veřejných prostředků, účetní knihy týkající se sledování konkrétních investic, seznam osob, které jsou oprávněné schvalovat jednotlivé výdaje a jejich podpisové vzory. Podle dohody s finančním auditorem může provozovatel tyto dokumenty předložit pouze v elektronické podobě.

Doporučujeme vykazovat úhrady účetních dokladů účtovaných podle českých pravidel pro účtování. Zálohy uhrazené po 25.6.2009 mohou být způsobilými výdaji, pokud jsou nebo budou zúčtovány fakturami za způsobilé výdaje, jak je popsáno výše. Pokud provozovatel čerpal na investici dotaci, odečte od proinvestovaných prostředků výši čerpané dotace. Pokud mu byla dotace přiznána v dosud neznámé výši, odečte provozovatel od proinvestovaných prostředků konzervativní odhad výše dotace.

Pro auditní zprávu finančního auditu není stanoven zvláštní vzor. Předpokládá se, že pokud finanční audit narazí na nesrovnalosti nebo podezřelé skutečnosti (např. provozovatel dokumenty doloží proinvestování nápadně přemrštěné částky ve vztahu k pořízené technologii), bude tato skutečnost uvedena v auditní zprávě.

5. Společné pokyny ke zprávám energetického a finančního auditora

Provozovatel předloží ministerstvu v papírové podobě vyplněnou a podepsanou šablonu spolu se zprávami auditorů a kopiemi jejich osvědčení opatřenými úředním razítkem auditora. Ke kopiím osvědčení musí být přiložen jejich úředně ověřený překlad do angličtiny, nejsou-li tato osvědčení vyhotovena v angličtině. Po dohodě s ministerstvem může provozovatel předložit další přílohy v elektronické podobě. Veškeré dokumenty předkládá provozovatel v češtině kromě osvědčení finančních a energetických auditorů.

Osvědčením auditora se rozumí oprávnění provádět auditorskou činnost dle zákona [č. 93/2009 Sb.](#) o auditorech a o změně některých zákonů.

Podle dohody s finančním i energetickým auditorem může provozovatel všechny dokumenty pro tyto audity předkládat pouze v elektronické podobě.

6. Pokrytí alokace a ocenění povolenek

Pokud finanční audit potvrdí součet proinvestovaných prostředků, může provozovatel tuto sumu rozdělit mezi svá zařízení. Alokace povolenek je totiž vypočtená pro každé zařízení, provozovatel má tedy možnost určit, jakou část alokace kterého zařízení si přeje pokrýt vykázanými proinvestovanými prostředky. Např. pokud má provozovatel proinvestováno 8 mil. Kč a má dvě zařízení s alokací v hodnotě 6 a 4 mil. Kč, může v bodě 6 šablony určit, že si přeje čerpat celou alokaci prvního zařízení a alokaci v hodnotě 2 mil. Kč druhého zařízení.

Pokud provozovatel proinvestuje vyšší částku, než je hodnota alokace emisích povolenek na následující rok, převádí se mu zbývající hodnota investic k využití do dalších let. Pokud provozovatel přiřadí k zařízení vyšší částku, než je hodnota alokace na následující rok, nemusí k tomuto zařízení přiřazovat další investice (tj. ani podávat další zprávy) a alokace tohoto zařízení bude považována za pokrytou do vyčerpání přiřazené částky. Např. jsou na zařízení alokovány povolenky v hodnotě 8 mil. Kč v roce 2013, 7 mil. Kč v roce 2014 a 6 mil. Kč v roce 2015 a provozovatel v roce 2012 přiřadí k tomuto zařízení investice za 18 mil. Kč.

Aniž by podával další zprávu v příštích letech, dostane celou alokaci i za rok 2014. V roce 2014 buď vykáže další investice, nebo v roce 2015 obdrží pouze alokaci za 3 mil. Kč.

Provozovatel může každý rok dostat maximálně tolik povolenek, kolik je uvedeno v NIP pro všechna jeho zařízení pro daný rok. Pokud finanční audit potvrdil provozovateli proinvestování hodnoty investic, kterou si provozovatel z nějakého důvodu nepřeje přiřadit k jednotlivým zařízením, může tak učinit kterýkoliv další rok. Pokud je přiřazení již proinvestovaných a auditem ověřených částek na jednotlivá zařízení jedinou informací, kterou provozovatel ministerstvu předkládá, není třeba ke zprávě zpracovávat žádný audit (proinvestování již bylo potvrzeno a přiřazení proinvestovaných částek je volnou volbou provozovatele). Obdobně se posupuje i v situaci, kterou kodifikuje §12 odst. 7 zákona včetně převodu zařízení (viz část 7 Pokynu).

Ocenění povolenek provede ministerstvo na každý rok podle žádosti schválené Evropskou komisí v druhé polovině listopadu předchozího roku. V zásadě se povolenka oceňuje fixní cenou podle Sdělení Komise 2011/C 99/03, přílohy VI: 14,5 EUR v letech 2013-2014 a 20 EUR v letech 2015-2019. V případě, že se tržní cena bude lišit od fixní ceny alespoň o 10 %, použije se tržní cena. Tržní cenu stanoví každoročně ministerstvo jako průměr cen spotových obchodů v prvním a patnáctém obchodovacím dni od ledna do listopadu zveřejněných na <http://www.pointcarbon.com/> .

7. Vykázání investic a přiřazení hodnoty investic v rámci koncernu

Ustanovení §12 odst. 7 zákona² umožňuje provozovatelům tvořícím koncern³ postupovat jako provozovatel, který provozuje více zařízení. Provozovatelé zařízení tedy mohou vykazovat prováděné investice souhrnně za všechna zařízení v daném koncernu a hodnotu provedených investic pak mohou libovolně přiřadit mezi jednotlivá zařízení v rámci koncernu (přiřazení tedy nemusí být rovnoměrné). Zprávu podanou za koncern musí podepsat všichni dotčení provozovatelé.

Vykázání investic a přiřazení hodnoty investic při prodeji zařízení provozovateli (mimo koncern)

Povolenky se přidělují vždy na zařízení za předpokladu prokázání provedených způsobilých investic ve zprávě o investicích (dále jen splnění povinnosti). Jelikož vlastníkem účtu zařízení je vždy aktuální provozovatel zařízení (tedy ten, na koho je vydáno povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů, na jehož základě má smlouvu s OTE), jsou povolenky alokovány vždy tomu, kdo je veden jako provozovatel tohoto zařízení.

Omezující podmínky přiřazování investic na převáděné zařízení

- a) Nový provozovatel může využít své vlastní investice pro účely splnění povinnosti, pokud jsou tyto investice již zahrnuty v NIP.
- b) Nový provozovatel může pro účely splnění povinnosti použít i investice provedené původním provozovatelem zařízení, pokud tyto investice byly provedeny do okamžiku převodu zařízení (resp. převodu zařízení mimo koncern provozovatele).
- c) Nový provozovatel může převzít a realizovat všechny nebo část investic uvedených v NIP vztahujících se k převedenému zařízení, které uvedl v NIP původní provozovatel převedeného zařízení.
- d) Nový provozovatel se nemůže dohodnout s původním provozovatelem, že původní provozovatel bude za nového provozovatele provádět investice po datu převodu zařízení (resp. po převodu zařízení mimo koncern provozovatele) a bezplatné povolenky by obdržel nový provozovatel.
- e) Do NIP nelze nově přidávat žádné investice.

Způsob přiřazení investic na převáděné zařízení

Na základě výše uvedených podmínek lze přiřadit pro převáděné zařízení pouze investice provedené do doby změny provozovatele zařízení (resp. do doby převodu zařízení mimo koncern

provozovatele ve smyslu [§12](#) odst. 7 zákona). Na převáděné zařízení lze přiřadit i hodnotu investic, které do okamžiku převodu zařízení nebyly zcela ukončeny. V případě nedokončené investice se však na převáděné zařízení může přiřadit pouze hodnota odpovídající množství již vynaložených prostředků.

Podmínkou přiřazení hodnoty již provedených investic (resp. vykázání proinvestování) na převáděné zařízení je předložení písemné smlouvy mezi původním a novým provozovatelem převáděného zařízení Ministerstvu životního prostředí. Přiřazení pak proběhne tak, že původní provozovatel přiřadí v rámci své zprávy o provádění investic jednorázově určitou hodnotu na převáděné zařízení. Z této hodnoty může nový provozovatel čerpat každý rok, dokud nebude hodnota přiřazených investic odpovídající hodnotě přidělených povolenek vyčerpána. S ohledem na vývoj ceny povolenky je možné přiřazenou hodnotu snižovat, avšak možnost a způsob realizace této změny musí být upraveny dohodou ve smlouvě uvedené v první větě odstavce a nesmí odporovat principům Směrnice.

Nový provozovatel pak při podání příští zprávy odkáže na zprávu původního provozovatele, ve které původní provozovatel přiřazuje k převáděnému zařízení proinvestované prostředky s tím, že si přeje čerpat alokaci převedeného zařízení díky takto přiřazeným prostředkům. Jakékoliv změny ve výši proinvestovaných prostředků přiřazených převáděnému zařízení musí být potvrzeny oběma provozovateli.

Přiřazení hodnoty již provedených investic na převáděné zařízení není nutné provádět ihned v okamžiku převodu zařízení (resp. převodu zařízení mimo koncern). Přiřazení lze realizovat až v rámci zprávy o provádění investic následující po okamžiku převodu zařízení (každoročně se podává do 30. listopadu). Zprávu o provedených investicích však lze podat i dříve, tj. např. před datem plánovaného převodu zařízení (mimo koncern).

- 1 Zveřejněny budou pouze vyplněné elektronické šablony.
- 2 „Tvoří-li provozovatelé zařízení, jejichž zařízení je zařazeno do plánu uvedeného v žádosti schválené Komisí, koncern, pro účely rozhodnutí o množství bezplatných povolenek pro přidělení se na koncern hledí jako na provozovatele, který provozuje více zařízení uvedených v žádosti schválené Komisí.“
- 3 Koncern je definován v [§66a](#) odst. 7 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, takto:
„Jestliže jsou jedna nebo více osob podrobeny jednotnému řízení (dále jen "řízená osoba") jinou osobou (dále jen "řídící osoba"), tvoří tyto osoby s řídící osobou koncern (holding) a jejich podniky včetně podniku řídící osoby jsou koncernovými podniky. Není-li prokázán opak, má se za to, že ovládající osoba a osoby jí ovládané tvoří koncern. Jednotnému řízení lze podrobit osoby i smlouvou (dále jen "ovládací smlouva"). Ovládací smlouvu lze uzavřít i ve vztazích mezi ovládající osobou a jí ovládanými osobami. Osoba, jež je řídící osobou na základě ovládací smlouvy, je vždy ovládající osobou; ustanovení odstavce 3 se v tomto případě nepoužije.“